

Llegenda del pas d'Hannibal pels Empedrats

Gisclareny

Ubicació

Comarca:	Berguedà
Lloc/Adreça:	Al lloc homònim. Pista de Bagà a la Font de l'Adou. PK.4. creuat el torrent sender PR.125 1200 m.
Emplaçament	Al camí dels Empedrats. PR.125 de l'Hostalet 35 minuts a peu
Coordenades:	
Latitud:	42.27738
Longitud:	1.81888
UTM Est (X):	402608
UTM Nord (Y):	4681250

Classificació

Número de fitxa	08093 - 123
Àmbit:	Patrimoni immaterial
Tipologia	Costumari
Estil / època:	Romà
Segle	III ac
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Accés	Obert
Ús actual:	Científic
Titularitat	Privada
Titular:	08092A001000020000YP
Fitxes associades:	
Els Empedrats	
Autoria de la fitxa	Pere Cascante i Torrella
Data de registre de la fitxa:	ds., 05/10/2019 - 02:00

Descripció

Conten que en la seva heroica travessa que el va menar de Sagunt fins a la península itàlica, el general cartaginès Anníbal, per tal de travessar els Pirineus, va menar el seu multitudinari exèrcit, elefants inclosos, pel camí dels Empedrats que discorre per la població de Gisclareny.

Observacions:

És evident que el camí existeix, el personatge també i l'esdeveniment és cert. Ara bé, el què no sembla tan probable és que els tres elements confluïssin a la nostra comarca. En aquest sentit, la major part d'historiadors que han treballat el tema coincideixen en opinar que, segurament, l'exèrcit d'Anníbal camí de Roma va passar pels indrets més accessibles del Pirineu, i més concretament per la zona del Pertús i del coll de Panissars (a cavall de les comarques del Vallespir i l'Alt Empordà). N'hi ha d'altres, però, que consideren que el general cartaginès va travessar el Pirineu per la seva part central, i que amb la finalitat d'evitar les zones d'influència de la colònia grega d'Empúries, aliada dels romans, Anníbal va utilitzar la vall del Segre per travessar els Pirineus, camí d'Itàlia. Fos com fos, aquesta segona possible ruta tampoc garanteix el pas de l'exèrcit cartaginès pel Camí dels Empedrats, doncs si va seguir el camí del Segre, aquest queda molt més allunyat en direcció oest. Altra cosa fora que hagués travessat per la Catalunya central tot buscant el Segre en la seva part final, just abans d'entrar a França, per la zona de Puigcerdà i la Guingeta d'Ix, però aquesta possibilitat no la contempen les fonts històriques; tan sols les llegendàries.

En qualsevol cas, el què sí que resulta indiscutible és que la llegenda cal situar-la l'any 218 aC, moment en el qual Anníbal, després d'assetjar la població valenciana de Sagunt va dirigir les seves tropes cap a Roma en el què fou l'inici de la segona Guerra Púnica (218 aC – 201 aC) entre Roma i Cartago.

Història

No hi ha dubte que en el marc de la segona guerra Púnica Hanníbal per a defensar-se de la derrota Cartagines va decidir d'atacar Roma per sorpresa amb un exèrcit d'elefants emprenent un llarg viatge des de Cartago fins a la capital del futur imperi. Per a creuar els Pirineus va buscar els passos més assequibles i fàcils per a poder-los franquejar motiu del qual va utilitzar el curs del riu Segre com a via d'accés per la zona d'Organyà, La Seu d'Urgell i seguir el curs fins a "Augusta Lívica". Es tractava d'un pas més aviat fàcil. El camí dels Empedrats amb el seu estret i difícil congost resulta un pas molt difícil per a franquejar el Pendís, car hom creu que el camí més idòni era per Greixer, Clot de Sant Pere i coll d'escriu. El pas dels Empedrats si vé resultaria tal i com s'ha vist una via de pas d'origen més aviat medieval resultaria ser un camí més aviat difícil per al pas de la transhumància i evidentment molt difícil o quasi impossible per al pas dels elefants. Recents estudis han corroborat que Hannibal va creuar el pas dels Pirineus pel coll de Panissars a la Jonquera ja que segles després s'hi va construir la via Augusta, els mausoleus de Pompeu i la "Mansio summum viri Pirineum".

Bibliografia

CABALLÈ I CANTALAPIEDRA, F (1995). Les tres-centes cases de Giscareny. Columna Albí; Informació inèdita facilitada per Albert Rumbo i Soler.

